

Na osnovu člana 21 stav 3 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 5/16 i 51/17), Vlada Crne Gore na sjednici od 28. juna 2018. godine, donijela je

Uredbu o bližim kriterijumima održivosti za biogoriva i biotečnosti za ostvarivanje obaveznog udjela energije u ukupnoj finalnoj potrošnji energije

Uredba je objavljena u "Službenom listu CG", br. 51/2018 od 25.7.2018. godine, stupila je na snagu 2.8.2018, a primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Predmet

Član 1

Ovom uredbom propisuju se bliži kriterijumi održivosti biogoriva i biotečnosti za ostvarivanje obaveznog udjela energije u ukupnoj finalnoj potrošnji energije (u daljem tekstu: kriterijumi održivosti).

Ispitivanje kriterijuma održivosti

Član 2

Ispitivanje kriterijuma održivosti može da vrši ovlašćeno akreditovano pravno lice (u daljem tekstu: akreditovano lice), u skladu sa tehničkim propisom.

Značenje izraza

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi imaju sljedeća značenja:

1) **distributer biogoriva i biotečnosti** je pravno lice koje obavlja energetske djelatnosti trgovine na veliko biogorivima i biotečnostima i trgovine na malo biogorivima i biotečnostima kao i proizvođač biogoriva i biotečnosti kada proizvodi i stavlja proizvod na tržište, odnosno obavlja trgovinu na veliko ili trgovinu na malo biogorivima i biotečnostima;

2) **isporučilac sirovina** je pravno lice koje prodaje sirovinu (biomasu) proizvođaču biogoriva i biotečnosti;

3) **emisije gasova sa efektom staklene bašte** su sve neto emisije ugljen dioksida (CO₂), metana (CH₄) i azot suboksida (N₂O) koje se mogu povezati sa biogorivom i biotečnošću;

4) **emisija gasova sa efektom staklene bašte po jedinici energije** je ukupna emisija gasova sa efektom staklene bašte koja se odnosi na biogoriva i biotečnosti,

izražena kao ekvivalent CO₂, podijeljena sa ukupnim sadržajem energije u biogorivu i biotečnosti (izražena kao donja kalorična vrijednost biogoriva i biotečnosti);

5) **potvrda** je dokument koji prati isporuku biogoriva i biotečnosti kojim se dokazuje da isporuka biogoriva i biotečnosti ispunjava kriterijume održivosti;

6) **ispitivanje ispunjenosti kriterijuma održivosti** je postupak pregleda i utvrđivanja usklađenosti sa kriterijuma održivosti prilikom proizvodnje i korišćenja biogoriva i biotečnosti;

7) **životni ciklus biogoriva i biotečnosti** je vremenski period za koji se izračunava emisija gasova sa efektom staklene bašte do koje dolazi prilikom proizvodnje i korišćenja biogoriva i biotečnosti.

Kriterijumi održivosti za biogoriva i biotečnosti

Član 4

Biogoriva i biotečnosti koja se stavljaju na tržište moraju da ispunjavaju kriterijume održivosti utvrđene čl. 5 do 9 ove uredbe.

Biogoriva i biotečnosti proizvedena iz otpada i drugih ostataka, osim ostataka iz poljoprivrede, šumarstva, ribarstva i akvakulture, moraju da ispunjavaju kriterijume održivosti iz člana 5 ove uredbe.

Minimalna ušteda emisije gasova sa efektom staklene bašte

Član 5

Ušteda u emisiji gasova sa efektom staklene bašte ostvarena korišćenjem biogoriva i biotečnosti mora da bude najmanje:

- 1) 50% od 1. januara naredne godine od dana pristupanja Evropskoj uniji;
- 2) 60% od 1. januara godine koja slijedi godinu iz tačke 1 ovog stava za biogoriva i biotečnosti proizvedena u postrojenjima koja su počela sa radom u godini pristupanja Evropskoj uniji.

Ušteda u emisiji gasova sa efektom staklene bašte ostvarena korišćenjem biogoriva i biotečnosti utvrđuje se u skladu sa propisom kojim se uređuje metodologija za izračunavanje uticaja biogoriva na emisiju gasova sa efektom staklene bašte (u daljem tekstu: posebni propis).

Kriterijumi održivosti za zemljišta

Član 6

Biogoriva i biotečnosti koje se uračunavaju prilikom ispunjavanja obaveznog udjela energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj finalnoj potrošnji energije, ne smiju biti proizvedena od sirovina uzgajanih na zemljištu od značaja za očuvanje biodiverziteta, i to:

- 1) u prašumama i šumama sa autohtonim drvenastim vrstama u kojima nijesu vidljive indikacije ljudske aktivnosti i ekosistem nije značajno narušen;
- 2) na zaštićenim područjima u skladu sa propisima o zaštiti prirode;
- ako se proizvodnjom sirovine narušava ekosistem;

- staništima od značaja za očuvanje rijetkih i/ili ugroženih vrsta, utvrđenih potvrđenim međunarodnim ugovorom ili upisana u spisak zaštićenih vrsta Međunarodne unije za zaštitu prirode (IUCN), ako proizvodnja sirovine nije ugrozila zaštitu ekosistema;

3) na pašnjacima od velikog značaja za biodiverzitet koji su:

- prirodni pašnjaci koji održavaju sastav prirodnih vrsta i ekoloških karakteristika i procesa, bez uticaja čovjeka; i

- vještački uzgajani pašnjaci koji su bogati vrstama i nijesu degradirani, a koji bi izgubili svojstvo pašnjaka bez preduzimanja mjera za njihovo održavanje, osim ako se uklanjanjem vegetacije ne šteti očuvanju pašnjaka.

Kriterijumi za zemljišta sa velikim sadržajem ugljenika

Član 7

Biogoriva i biotečnosti koji ispunjavaju kriterijume održivosti i koji mogu da se koriste za obračun udjela energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj finalnoj potrošnji energije, ne mogu biti proizvedeni od sirovina uzgajanih na zemljištu sa velikim sadržajem ugljenika, koje je u januaru 2008. godine imalo status:

1) močvare ili zemljišta koje je pokriveno vodom, stalno ili tokom većeg dijela godine;

2) područja pod šumom, odnosno zemljišta koje se prostire na više od 1 ha sa drvećem višim od 5 m i krošnjama koje pokrivaju više od 30% površine ili drvećem koje može da ispuni te kriterijume u prirodnom staništu; ili

3) zemljišta površine veće od 1 ha, sa drvećem višim od 5 m i krošnjama koje pokrivaju 10 do 30% površine, ili drvećem koje može da ispuni te kriterijume u svom prirodnom staništu, osim ako je sadržaj ugljenika na tom području prije i poslije promjene namjene takav da su nakon ispitivanja, u skladu sa posebnim propisom, ispunjeni uslovi iz člana 5 ove uredbe.

Biogoriva i biotečnosti koja se obračunavaju za uštede u emisiji gasova sa efektom staklene bašte

Član 8

U obavezni udio energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj finalnoj potrošnji energije i uštede u emisiji gasova sa efektom staklene bašte iz člana 5 ove uredbe mogu se obračunavati samo biogoriva i biotečnosti koja nijesu proizvedena od sirovina uzgajanih na zemljištu koje je imalo status tresetišta u januaru 2008. godine, osim ako nema dokaza da obrađivanje i žetva sirovine ne dovodi do isušivanja zemljišta.

Kriterijumi održivosti za biogoriva i biotečnosti iz uvoza

Član 9

Poljoprivredne sirovine uvezene u Crnu Goru, proizvedene u državama članicama Evropske unije i Energetske zajednice, koje se koriste za proizvodnju biogoriva i biotečnosti, koja se uključuju u obračun uštede emisije gasova sa efektom staklene bašte, u skladu sa ovom uredbom, moraju biti proizvedene prema zahtjevima i tehničkim propisima koji se primjenjuju na te sirovine u državama članicama Evropske unije i Energetske zajednice.

Za sirovine iz stava 1 ovog člana koje prati odgovarajuća potvrda nadležne organizacije ili nadležnog organa države u kojoj su proizvedene ne vrši se ispitivanje ispunjenosti kriterijuma održivosti iz člana 16 ove uredbe.

Proizvođači i distributeri biogoriva i biotečnosti, koji uvoze biogoriva i biotečnosti, odnosno sirovine za proizvodnju biogoriva i biotečnosti iz država koje nijesu članice Evropske unije i Energetske zajednice, obezbjeđuju ispitivanje usklađenosti kriterijuma održivosti iz člana 16 ove uredbe, zbog uticaja proizvodnje biogoriva i biotečnosti na efekat staklene bašte.

Izračunavanje emisije gasova sa efektom staklene bašte

Član 10

Emisija gasova sa efektom staklene bašte izračunava se u skladu sa posebnim propisom.

Obaveze proizvođača biogoriva i biotečnosti

Član 11

Proizvođač biogoriva i biotečnosti obavezan je da obezbijedi ispitivanje ispunjavanja kriterijuma održivosti utvrđenih ovom uredbom od akreditovanog lica.

Proizvođač biogoriva i biotečnosti je dužan da za svaku isporuku biogoriva ili biotečnosti izda potvrdu o ispunjavanju kriterijuma održivosti biogoriva ili biotečnosti, koja sadrži:

- 1) naziv i sjedište, odnosno ime i adresu proizvođača biogoriva i biotečnosti;
- 2) naziv i sjedište akreditovanog lica koje je izvršilo ispitivanje kriterijuma održivosti predmetne isporuke;
- 3) podatke o vrsti, količini, cijeni, energetske vrijednosti, državi porijekla sirovine za proizvodnju biogoriva i biotečnosti koju je proizvođač biogoriva i biotečnosti preradio i podatak o ukupnoj emisiji gasova sa efektom staklene bašte, sa uštedama u emisiji gasova sa efektom staklene bašte utvrđenim u skladu sa posebnim propisom;
- 4) izjavu proizvođača biogoriva i biotečnosti o ispunjavanju kriterijuma održivosti utvrđenih ovom uredbom, na osnovu izvještaja akreditovanog lica, koje je izvršilo ispitivanje kriterijuma održivosti predmetne isporuke;
- 5) podatke o dodatnoj vrijednosti za dobijanje biomase iz saniranog degradiranog zemljišta u skladu sa posebnim propisom, osim za biogoriva i biotečnosti proizvedena iz otpada i ostataka;
- 6) podatke o usklađenosti sa emisijama iz akumulacije ugljenika u zemljištu, u skladu sa posebnim propisom, osim za biogoriva i biotečnosti koji su proizvedeni iz otpada i ostataka.

Potvrda iz stava 2 ovog člana sačinjava se na obrascu 1.

Proizvođač biogoriva i biotečnosti obavezan je da vodi evidenciju podataka iz stava 2 ovog člana, koja naročito sadrži: datum i mjesto nabavke, količine i porijeklo sirovina, evidenciju svih posrednika u lancu snabdjevanja, isporuke sirovina za proizvodnju biogoriva i biotečnosti, i uštede u emisiji gasova sa efektom staklene bašte za sva biogoriva i biotečnosti obračunate u skladu sa posebnim propisom i uz evidenciju čuva najmanje pet godina od dana proizvodnje, izvještaje o ispunjavanju kriterijuma održivosti.

Proizvođač biogoriva i biotečnosti obavezan je da omogući pristup potrebnim informacijama i podacima akreditovanom licu radi ispitivanja iz stava 1 ovog člana.

Obaveze isporučioaca sirovina

Član 12

Isporučilac sirovina obavezan je da za svaku isporuku sirovina za proizvodnju biogoriva i biotečnosti vodi evidenciju koja naročito sadrži:

- 1) vrstu i količine sirovina za proizvodnju biogoriva i biotečnosti, i
- 2) podatke o porijeklu sirovine (proizvedene na poljoprivrednom zemljištu ili drugom zemljištu, identifikacioni broj poljoprivrednog gazdinstva kao i naziv katastarske opštine, broj, oblik, površina, način korišćenja i katastarska klasa), ili
- 3) datum i mjesto nabavke (kupovine) sa nazivom i sjedištem za pravno lice, odnosno imenom i adresom za fizičko lice, koje je posrednik u lancu snabdjevanja za svaku isporuku sirovina.

Isporučilac sirovina obavezan je da proizvođaču biogoriva i biotečnosti, prilikom prodaje, odnosno isporuke sirovine uz račun izda potvrdu sa podacima iz stava 1 ovog člana.

Isporučilac sirovina obavezan je da čuva podatke i informacije i potvrde o porijeklu sirovina iz st. 1 i 2 ovog člana, najmanje pet godina od dana prodaje sirovine.

Isporučilac sirovina obavezan je da omogući pristup potrebnim informacijama i podacima akreditovanom licu, radi ispitivanja iz člana 11 stav 1 ove uredbe.

Obaveze distributera biogoriva i biotečnosti

Član 13

Distributer biogoriva i biotečnosti koji stavlja na tržište uvezenu smješu dizel goriva ili motornog benzina sa biogorivom, obavezan je da:

1) obezbijedi ispitivanje ispunjavanja kriterijuma održivosti utvrđenih ovom uredbom od akreditovanog lica, u skladu sa članom 11 ove uredbe;

2) obezbijedi potvrdu uz svaku isporuku biogoriva koja sadrži najmanje podatke iz člana 11 ove uredbe sa izvještajem akreditovanog lica o ispunjavanju kriterijuma održivosti utvrđenih ovom uredbom i posebnim propisom;

3) izda potvrdu o usklađenosti kriterijuma održivosti goriva koja sadrži naročito podatke o:

- distributeru (naziv i sjedište, PIB i matični broj),
- vrsti biogoriva, načinu i mjestu namješavanja biogoriva sa dizel gorivom ili motornim benzinom,
- nazivu i sjedištu akreditovanog lica koje je izvršilo ispitivanje kriterijuma održivosti za biogoriva i biotečnosti,
- broju i datumu izdavanja potvrde o usaglašenosti sa kriterijumima održivosti;

4) obezbijedi izjavu proizvođača biogoriva i biotečnosti o ispunjavanju kriterijuma održivosti utvrđenih ovom uredbom.

Potvrda iz stava 1 tačka 3 ovog člana sačinjava se na obrascu 2.

Distributer biogoriva i biotečnosti obavezan je da vodi i čuva evidenciju sa pripadajućom dokumentacijom za svaku isporuku biogoriva i biotečnosti na tržište sa podacima iz stava 1 ovog člana najmanje pet godina od dana stavljanja na tržište biogoriva i biotečnosti.

Distributer biogoriva i biotečnosti obavezan je da omogući pristup potrebnim informacijama i podacima akreditovanom licu, radi ispitivanja iz stava 1 ovog člana.

Izvještavanje

Član 14

Proizvođač biogoriva i biotečnosti i distributer obavezni su da radi izrade izvještaja o ispitivanju održivosti biogoriva i biotečnosti, u skladu sa ovom uredbom, do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu, akreditovanom licu podnesu godišnji izvještaj o emisiji gasova sa efektom staklene bašte i isporuci goriva u prethodnoj godini, koji sadrži:

- 1) ukupnu količinu i vrijednost energije iz proizvedenog i isporučenog biogoriva, odnosno biotečnosti, sa podacima o mjestu nabavke i porijeklu;
- 2) prosječne emisije gasova sa efektom staklene bašte u životnom ciklusu biogoriva za svaku vrstu proizvedenog ili isporučenog biogoriva, odnosno biotečnosti po jedinici energije;
- 3) podatke o ispunjavanju kriterijuma iz člana 11 stav 2 tačka 4 i člana 13 stav 1 tačka 3 ove uredbe.

Proizvođač biogoriva i biotečnosti je obavezan da do kraja marta tekuće godine podnese organu državne uprave nadležnom za poslove ekonomije (u daljem tekstu: Ministarstvo) godišnji izveštaj koji sadrži podatke iz stava 1 ovog člana za prethodnu godinu, sa izveštajem akreditovanog lica o ispitivanju kriterijuma održivosti biogoriva i biotečnosti iz člana 15 ove uredbe.

Distributer biogoriva i biotečnosti je obavezan do kraja marta tekuće godine za prethodnu godinu da Ministarstvu podnese zbirni izvještaj koji sadrži:

- 1) podatke iz izvještaja iz stava 1 ovog člana;
- 2) podatke iz izvještaja akreditovanog lica za ispitivanje ispunjavanja kriterijuma održivosti iz člana 15 ove uredbe; i
- 3) podatke o količini i energetske vrijednosti svih vrsta goriva koje je stavio na tržište za potrebe saobraćaja.

Ispitivanje ispunjenosti kriterijuma održivosti

Član 15

Ovlašćeno akreditovano pravno lice za ispitivanje ispunjavanja kriterijuma održivosti je dužno da pregleda godišnji izveštaj, iz člana 14 stav 1 ove uredbe, i u roku od 20 dana od dana dobijanja izvještaja od proizvođača i distributera, dostavi izvještaj o ispitivanju.

Praćenje ispunjenosti kriterijuma održivosti

Član 16

Praćenje odnosno ocjenjivanje ispunjenosti kriterijuma održivosti sprovodi se kroz izvještavanje akreditovanog lica za ispitivanje kriterijuma održivosti za biogoriva i biotečnosti.

Obavljanje ispitivanja do ovlašćivanja

Član 17

Do ovlašćivanja akreditovanog lica za obavljanje poslova ispitivanja kriterijuma održivosti, stručne poslove izvještavanja o emisijama u skladu sa ovom uredbom obavljaju pravna lica, koja su ovlašćena za obavljanje stručnih poslova izvještavanja o emisijama, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita životne sredine.

Do ovlašćivanja akreditovanog lica iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo može da ovlasti akreditovano lice sa liste ovlašćenih akreditovanih organizacija država članica Evropske unije.

Obrasci

Član 18

Obrasci 1 i 2 su sastavni dio ove uredbe.

Stupanje na snagu

Član 19

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Broj: 07-3366

Podgorica, 28. juna 2018. godine

Vlada Crne Gore

Predsjednik,

Duško Marković, s.r.

NAPOMENA REDAKCIJE: *Obrasce u PDF formatu možete preuzeti klikom na sledeći link:*

[Obrazac 1](#)

[Obrazac 2](#)